

Aluevaltuusto

§ 71 Jämsän ympärivuorokautisen perusterveydenhuollon päivystyksen poikkeusluvan hakeminen ajalle 1.1.-31.12.2025

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/2823/06.00.00/2023

Aiempi käsittely:

Aluehallitus 12.9.2023 § 275

Valmistelija(t) Heikki Miettinen p. 050 432 4642 , Kati Kallimo p. 050 442 2302, Tiina Koponen p. 050 311 8075

Selostus asiasta Keski-Suomen hyvinvointialue on vastuussa terveydenhuoltolain 50 § mukaisesti kiireellisen hoidon järjestämisestä Keski-Suomen hyvinvointialueella.

Edelleen voimassa olevan Kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen erikoisalakohtaisista edellytyksistä annetun asetuksen (583/2017) 6§ mukaan kunta tai kuntayhtymä voi hakea sosiaali- ja terveysministeriöltä luvan perustaa sellainen ympärivuorokautinen perusterveydenhuollon tai akuutti lääketieteen päivystysyksikkö, josta on sovittu terveydenhuollon järjestämissuunnitelmassa.

Asetuksen mukaan tällainen päivystysyksikkö tulee sijoittaa sairaalaan, jossa virka-aikana on käytettävissä muiden erikoisalojen palveluita. Yksikössä tulee olla mahdollisuus taudin määrittystä varten tarvittaviin laboratoriotutkimuksiin ja kuvantamiseen kaikkina vuorokauden aikoina ja etälääketieteen avulla mahdollisuus konsultoida ympärivuorokautisen laajan päivystyksen tai yhteispäivystyksen yksikköä.

Tällä hetkellä kiireellinen hoito Keski-Suomessa on järjestetty siten, että sairaala Novassa toimii laaja yhteispäivystys ja Jämsän alueella Jokilaakson sairaalassa toimii sosiaali- ja terveysministeriön 15.9.2020 myöntämällä poikkeusluvalla perusterveydenhuollon ympärivuorokautinen erillispäivystys. Poikkeuslupa on voimassa 31.12.2024 saakka.

Jämsän alueen terveydenhuolto on ulkoistettu aikanaan Jämsän kaupungin tekemällä sopimuksella Jämsän Terveys Oy:n kanssa Jämsän sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tuottamisesta Jämsän kaupungin alueen asukkaille. Jämsän kaupungilta sopimus on siirtynyt Keski-Suomen

Aluevaltuusto

hyvinvointialueelle 1.1.2023.

Jämsän kaupungin ja Jämsän Terveys Oy:n sopimuksen kohdassa 10 on sovittu tarjouksessa nimetyn ryhmittymän jäsenten käyttämisen mahdollisuudesta alihankkijoina. Jämsän Terveys Oy ostaa lähes kaiken terveydenhuollon palvelut Jokilaakson Terveys Oy:ltä.

Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallitus on päättänyt (6.6.2023 § 194), että hyvinvointialue ei ota käyttöön ulkoistussopimuksen optiomahdollisuutta ja sen vuoksi sopimus Jämsän Terveys Oy:n kanssa päättyy 31.8.2025.

Jämsän perusterveydenhuollon ympärivuorokautisen päivystyksen poikkeuslupaa esitetään jatkettavaksi vuoden 2025 loppuun saakka STM:lle tehtävällä hakemuksella. Perusteena poikkeusluvan jatkamiselle esitetään ulkoistussopimuksen ehtojen toteutumisen lisäksi myös oman toiminnan järjestämiseen kuluva aika. Ympärivuorokautisen päivystyksen loppuminen vaikuttaisi myös Jokilaakson sairaalassa hoidettavien potilaiden määrään sekä laatuun, millä on toiminnan uudelleen suunnittelua vaativia heijastevaikutuksia muualle hyvinvointialueelle.

Jämsän Jokilaakson sairaalan etäisyydet lähimpiin laajoihin päivystyspalveluiden toimipisteisiin ovat: Tampereen yliopistolliseen sairaalaa 91 km ja Keski-Suomen sairaala Nova 57 km. Jokilaakson alueen väestöpohja on noin 19 351 asukasta (31.12.2022). Vuonna 2022 Jämsässä yöpyi 272 552 kotimaista ja 22 765 ulkomaalaista matkailijaa. Matkailuala on edelleen kasvussa. Urheilu- ja matkailukeskus Himoksella käy matkailijoita ympäri vuoden ja isot festivaalit keräävät kerralla kymmeniä tuhansia kävijöitä.

Päivystyskäyntejä Jokilaakson sairaalassa vuonna 2022 oli 12 065 kappaletta.

Sairaalassa toimii kolme vuodeosastoa: kirurginen vuodeosasto, akuutti sisätautiosasto ja kuntoutusosasto, joiden tukena päivystys toimii. Alueella on myös kehitetty kotisairaalatoimintaa. Päivystyksen lääkäri hoitaa tarvittaessa kotisairaalan potilaita iltaisin ja öisin sekä viikonloppuisin. Ensihoitopalvelut toteutetaan hyvinvointialueen tuottamana.

Toimivalta asiassa

Hallintosääntö § 16

**Hyvinvointialue-
johtajan ehdotus**

Aluehallitus:

1) esittää aluevaltuustolle, että Keski-Suomen hyvinvointialue hakee Sosiaali- ja terveysministeriöltä poikkeuslupaa ympärivuorokautisen perusterveydenhuollon päivystyksen järjestämisen jatkamiseen Jokilaakson

Aluevaltuusto

sairaalassa ajalla 1.1.-31.12.2025 sekä
2) esittää aluevaltuustolle, että se pyytää Pohjois-Savon, Pohjois-Karjalan ja Etelä-Savon hyvinvointialueiden aluevaltuustoja puoltamaan Keski-Suomen hyvinvointialueen poikkeuslupahakemusta ympärivuorokautisen perusterveydenhuollon päivystyksen järjestämiseen Jämsässä Jokilaakson sairaalan yhteydessä.

Asian kokouskäsittely:

Ennen asian käsittelyä Maria Kaisa Aula ilmoitti esteellisyydestä ja poistui kokouksesta. Varajäsen Piia Flink-Liimatainen saapui kokoukseen asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.
Puheenjohtajana toimi Lotta Ahola.

Esteellisyyden peruste: Yhteisöjäävi

Ennen asian käsittelyä myös Pasi Marjakangas, Lasse Leppä ja Janne Luomaaho ilmoittivat esteellisyydestä ja poistuivat kokouksesta.
Pöytäkirjanpitäjänä toimi Johanna Aalto.

Esteellisyyden peruste: Yhteisöjäävi

Päätös

Aluehallitus päätti:

1) esittää aluevaltuustolle, että Keski-Suomen hyvinvointialue hakee Sosiaali- ja terveysministeriöltä poikkeuslupaa ympärivuorokautisen perusterveydenhuollon päivystyksen järjestämisen jatkamiseen Jokilaakson sairaalassa ajalla 1.1.-31.12.2025 sekä

2) esittää aluevaltuustolle, että se pyytää Pohjois-Savon, Pohjois-Karjalan ja Etelä-Savon hyvinvointialueiden aluevaltuustoja puoltamaan Keski-Suomen hyvinvointialueen poikkeuslupahakemusta ympärivuorokautisen perusterveydenhuollon päivystyksen järjestämiseen Jämsässä Jokilaakson sairaalan yhteydessä.

Aluevaltuusto 26.9.2023 § 71

Päätös ehdotus

Aluevaltuusto päättää:

1) Keski-Suomen hyvinvointialue hakee Sosiaali- ja terveysministeriöltä poikkeuslupaa ympärivuorokautisen perusterveydenhuollon päivystyksen järjestämisen jatkamiseen Jokilaakson sairaalassa ajalla 1.1.-31.12.2025 sekä

Aluevaltuusto

2) pyytää Pohjois-Savon, Pohjois-Karjalan ja Etelä-Savon hyvinvointialueiden aluevaltuustoja puoltamaan Keski-Suomen hyvinvointialueen poikkeuslupahakemusta ympärivuorokautisen perusterveydenhuollon päivystyksen järjestämiseen Jämsässä Jokilaakson sairaalan yhteydessä.

Asian kokouskäsittely

Ennen asian käsittelyä Lasse Leppä ja Pasi Marjakangas ilmoittivat esteellisyydestä ja poistuivat kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Esteellisyyden peruste: yhteisöjäävi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Lasse Leppä ja Pasi Marjakangas palasivat kokoukseen päätöksenteon jälkeen.

Liitteet

Liite: Poikkeuslupahakemus Jämsän päivystys, luonnos

Aluevaltuusto

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Muutoksenhakukielto.

**Oikaisuvaatimus-
viranomainen**

Pöytäkirja nähtävänä www.hyvaks.fi 16.10.2023

Tiedoksianto

Asianosaiset: Etelä-Savon, Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan
hyvinvointialueet

Annettu tiedoksi sähköisesti

Päivämäärä: 17.10.2023

Vastaanottajat: Etelä-Savon, Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan
hyvinvointialueet

**Otteen oikeaksi
todistaa**

Ella Sofia Aniranta, hallinnon asiantuntija

Sosiaali- ja terveysministeriö

LUONNOS HAKEMUKSESTA

PL 33

00023 Valtioneuvosto

Viite: terveydenhuoltolaki (1326/2010) 50§ 5. mom ja Valtioneuvoston asetus kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen erikoisalakohtaisista edellytyksistä (583/2017) 2§ 1. mom

Poikkeuslupahakemus ympärivuorokautisen perusterveydenhuollon järjestämiseen Jokilaakson sairaalassa

Keski-Suomen hyvinvointialue hakee Sosiaali- ja terveysministeriöltä poikkeuslupaa ympärivuorokautisen perusterveydenhuollon päivystyksen järjestämisen jatkamiseen Jokilaakson sairaalassa ajalla 1.1.2025-31.12.2025 Terveydenhuoltolain 50 §:ssä ja Valtioneuvoston asetuksessa kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen erikoisalakohtaisista edellytyksistä (583/2017) 6§ kuvatuilla tavoilla.

Tausta

Keski-Suomen hyvinvointialue on vastuussa terveydenhuoltolain 50 § mukaisesti kiireellisen hoidon järjestämisestä keskisuomen hyvinvointialueella.

Tällä hetkellä kiireellinen hoito Keski-Suomessa on järjestetty siten että Keski-Suomen sairaalan Novassa toimii laaja yhteispäivystys ja Jämsän alueella Jokilaakson sairaalassa toimii sosiaali- ja terveysministeriön 15.9.2020 myöntämällä poikkeusluvalla perusterveydenhuollon ympärivuorokautinen erillispäivystys. Poikkeuslupa on voimassa 31.12.2024 saakka.

Jämsän alueen terveydenhuolto on ulkoistettu aikanaan Jämsän kaupungin tekemällä sopimuksella Jämsän Terveys Oy:n kanssa Jämsän sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tuottamisesta Jämsän kaupungin alueen asukkaille. Jämsän kaupungilta sopimus on siirtynyt Keski-Suomen hyvinvointialueelle 1.1.2023.

Jämsän kaupungin ja Jämsän Terveys Oy:n sopimuksessa on sovittu tarjouksessa nimetyn ryhmittymän jäsenten käyttämisen mahdollisuudesta alihankkijoina. Käytännössä Jämsän Terveys Oy ostaa lähes kaiken terveydenhuollon palvelut Jokilaakson Terveys Oy:ltä.

Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallitus on (6.6.2023 § 194) päättänyt, että hyvinvointialue ei ota käyttöön ulkoistussopimuksen optiomahdollisuutta ja sen vuoksi sopimus Jämsän Terveys Oy:n kanssa päättyy 31.8.2025.

Ensihoidon järjestämisvastuussa on Keski-Suomen hyvinvointialue.

Hakemuksen perustelut

Etäisyydet ja päivystyksen saavutettavuus

Jämsän Jokilaakson sairaala etäisyydet lähimpiin laajoihin päivystyspalveluiden toimipisteisiin ovat: Tampereen yliopistolliseen sairaalaa 91 km ja Keski-Suomen sairaala Nova 57 km. Jämsän asukasluku on 19 351 (31.12.2022). Loma-aikoina alueella oleskelee vapaa-ajan asunnoissa tuhansia perusterveydenhuollon päivystyspalveluita käyttävät ihmisiä. Vuonna 2022 Jämsässä yöpyi 272 552

kotimaista ja 22 765 ulkomaalaista matkailijaa. Matkailuala Jämsässä on edelleen kasvussa. Himoksella järjestettävät Isot festivaalit keräävät kerralla kymmeniä tuhansia kävijöitä.

Etäisyyksien ja olemassa olevien hoitosuhteiden sekä hyvinvointialueiden kanssa yhteisesti sovittujen työnjaon ja hoidon porrastuksen mukaisesti potilas voidaan lähettää myös Tays Acutaan laajan päivystyksen yksikköön. Lähetekäytännöistä ja hoidon porrastuksesta eri yksiköiden ja toimijoiden kesken on sovittu yhteisymmärryksessä.

Päivystyksen nykytoiminnan kuvaus

Päivystysyksikössä on kokenut moniammatillinen henkilökunta, joka tuntee alueen toimintamallit ja sosiaali- ja terveydenhuollon palvelukokonaisuuden. Päivystyspalvelun kokonaisuudesta vastaava laillistettu lääkäri, joka on erikoislääkäri. Päivystysyksikössä on kaikkina vuorokauden aikoina laillistettu lääkäri.

Päivystysyksikössä on saatavilla virkasuhteessa hyvinvointialueeseen oleva laillistettu lääkäri niiden päätösten tekemistä varten, jotka edellyttävät virkavastuulla toimimista (mm virka-apupyynnöt).

Päivystyskäyntejä Jokilaakson sairaalassa 2022 vuonna oli 12 065 kappaletta.

Jokilaakson sairaalassa on virka aikana käytettävissä useiden eri erikoisalojen erikoislääkäripalveluita tukien päivystyksen toimintaa. Sairaalassa toimii 3 hoito-osastoa, kirurginen osasto (22 paikkaa), akuutti sisätautinen osasto (22-25 paikkaa, joista 2 valvontapaikkaa), sekä geriatrinen kuntoutusosasto (24 paikkaa), joiden tukena päivystys toimii. Viikonloppuisin päivystyksessä on kaksi päivystävää LL-lääkariä yhtä aikaa aamuisin, jolloin osastojen akuutit potilaat kierretään ja kotiutukset osastolta mahdollistuvat.

Päivystyksessä on kirurgian varallaolopäivystys 24/7 joka päivä ja anestesiapäivystys ma-pe ympäri vuorokauden. Lisäksi on sisätautien ja neurologian puhelinpäivystys ja psykiatri tarvittaessa konsultoitavissa. Päivystysleikkauksia ei Jokilaakson sairaalassa tehdä.

Jämsässä on kehitetty kotisairaaloimintaa valtakunnallisten suositusten mukaisesti, tarkoituksena B-tason palliatiivisen kotisairaalan kriteerit täyttävä yksikkö 24/7. Päivystyksen lääkäri on kotisairaalan tukena konsultoitavissa virka-ajan ulkopuolella ympäri vuorokauden. Päivystysyksikkö tekee tiivistä yhteistyötä myös Jämsän mielenterveys- ja päihdepalveluiden kanssa.

Laboratoriopalvelut tuottaa Fimlab OY. Laboratorionäytteenotto on klo 7-15 ja tutkimusvastaukset saadaan päivystystutkimuksissa yleensä parin tunnin sisällä. Päivystyksessä on käytettävissä ympärivuorokauden kattavat vierilaboratoriotutkimukset (mm CRP, TnT, ekg, gluk, keto, hcg, Hb, leuk, sekä astrup jossa myös elektrolyytit). Päivystysyksikössä on mahdollisuus välittömään verensiirtoon.

Sairaalassa on oma kuvantamisyksikkö. Natiiviröntgentutkimukset, ja tietokonetomografia- tutkimuksia tehdään arkisin ja viikonloppuisin klo 15 asti. Lisäksi radiologit tekevät ultraäänitutkimuksia arkipäivinä. Päivystyksessä on päivystävien lääkäreiden käytössä oma ultraäänitutkimuslaite 24/7, jolla perus päivystysaikaiset tutkimukset saadaan tarvittaessa tehtyä. Radiologin lausunnot saadaan etäyhteyksin. Kuvantamisarkisto on yhteinen sairaala Novan kanssa ja rtg kuvista voi helposti konsultoida Novan päivystävää radiologia tai erikoisalojen lääkäreitä. Mikäli yöaikaan tarvitaan kiireellistä kuvantamis (CT)- tutkimusta, potilas on yleensä sen kuntoinen, että vaatii hoitoa sairaala Novan tai yliopistosairaalan päivystyksessä, jolloin CT tutkimusta ei luonnollisesti tehdä Jämsässä, vaan potilas ohjataan yhteispäivystysyksikköön sairaala Novaan tai laajan päivystyksen yksikköön.

Ensihoidosta vastaa Keski-Suomen hyvinvointialue. Jämsän alueella oli vuoden 2021 aikana yhteensä 3329 tehtävää. Ensihoitotehtävien määrä edellyttää alueen ensihoitoyksiköiden määrän uudelleen arviointia, mikäli Jokilaakson päivystys ei jatka toimintaansa.

Muut perustelut

Poikkeusluvan jatkaminen on välttämätöntä Jämsän kaupungin aikanaan tekemän ulkoistussopimuksen ehtojen toteutumisen vuoksi. Lisäksi ulkoistussopimuksen purkaminen edellyttäisi myös mittavia muutoksia Keski-Suomen hyvinvointialueen oman toiminnan järjestämisessä nopealla aikataululla.

Ympäri vuorokautisen päivystyksen loppuminen vaikuttaa myös Jokilaakson sairaalassa hoidettavien potilaiden laatuun ja määrään, minkä vuoksi sairaala Novassa tarvittaisiin toiminnan uudelleenjärjestelyjä, jotta lisääntyneeseen hoidon tarpeeseen voidaan varautua.

Jämsän päivystys ja sairaala osallistuvat alueelliseen poikkeusolojen varautumiseen.

Jyväskylässä x.x.xxxx

Jan Tollet

Hyvinvointialueen johtaja